

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถามเพื่อศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสตูล ซึ่งผู้วิจัยมีแผนวิธีการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

- 3.1 ประชากร
- 3.2 แบบแผนการวิจัย
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 การสร้างเครื่องมือ
- 3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ หัวหน้าฝ่าย รองหัวหน้าฝ่ายและรองผู้อำนวยการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสตูลประจำปีการศึกษา 2554 โดยจำแนกเป็น 2 กลุ่ม

กลุ่มที่ 1 ใช้แบบสอบถามบุคลากรของโรงเรียนคือหัวหน้าฝ่าย จำนวน 4 คน รองหัวหน้าฝ่าย จำนวน 4 คน และรองผู้อำนวยการในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดสตูล จำนวน 1 คน รวมจำนวนโรงเรียนๆ ละ 9 คน จากทั้งหมด 16 โรงเรียน รวมจำนวนบุคลากรทั้งสิ้น 144 คน ดังรายชื่อโรงเรียนต่อไปนี้

ตารางที่ 3 แสดงรายชื่อโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดสตูล ประจำปีการศึกษา 2554

ที่	รายชื่อโรงเรียน	ตำบล	อำเภอ
1	โรงเรียนอิสลามศึกษาดารุคบิร	ควนสตอ	ควนโดน
2	โรงเรียนมำบาอูลอูลูม	เจ๊ะบิลัง	เมืองสตูล
3	โรงเรียนพัฒนาการศึกษามูลนิธิ	คลองขุด	เมืองสตูล
4	โรงเรียนอันซอเรียอะคิดีนียะ	บ้านควน	เมืองสตูล
5	โรงเรียนจริยธรรมอิสลามมูลนิธิ	นลุง	เมืองสตูล
6	โรงเรียนแสงประทีปวิทยามูลนิธิ	นลุง	เมืองสตูล
7	โรงเรียนแสงธรรม	ควนโพธิ์	เมืองสตูล
8	โรงเรียนดารุลมาอาเรฟมูลนิธิ	ควนสตอ	ควนโดน
9	โรงเรียนดารุลอูลูม	ย่านซื่อ	ควนโดน
10	โรงเรียนอิสลามวิทยามูลนิธิ	ทุ่งนุ้ย	ควนกาหลง
11	โรงเรียนธรรมศาสตร์วิทยา	ควนสตอ	ควนโดน
12	โรงเรียนอรุณศาสตร์วิทยามูลนิธิ	ทุ่งนุ้ย	ควน
13	โรงเรียนดรุณีอะตุลอะมมะฮ์	ท่าแพ	ท่าแพ
14	โรงเรียนสามัคคีอิสลามวิทยา	ทุ่งนุ้ย	ควน
15	โรงเรียนศาสนธรรมวิทยา	นาทอน	ทุ่งหว้า
16	โรงเรียนสันติศาสตร์ศึกษา	นลุง	เมืองสตูล

ที่มา : สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสตูล (2553 : 5)

กลุ่มที่ 2 เป็นตัวแทนของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดสตูล ที่ใช้ในการสัมภาษณ์จำนวน 10 คน คัดเลือกโดยใช้วิธีการเจาะจงตามหลักเกณฑ์และคุณสมบัติ 3 ข้อดังนี้

1. เป็นผู้ที่อยู่ในตำแหน่งผู้อำนวยการ หรือผู้จัดการ หรือผู้รับใบอนุญาตหรือผู้ปฏิบัติงานแทนผู้บริหาร
2. มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไปหรือมีความเชี่ยวชาญด้านอิสลามศึกษา
3. มีประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับการศึกษา 10 ปีขึ้นไป

ผลจากการคัดเลือกตัวแทนของผู้บริหาร โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม
จังหวัดสตูล ในการสัมภาษณ์ ได้จำนวน 10 คน ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4 แสดงรายชื่อผู้บริหาร โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดสตูลที่ให้การสัมภาษณ์

ที่	ชื่อโรงเรียน	ผู้บริหารหรือผู้ปฏิบัติงานแทนผู้บริหาร
อำเภอเมือง		
1	โรงเรียนมำบาอุดูคูม	นายอับดุลเลาะ บิลังโหลด
2	โรงเรียนพัฒนาการศึกษามูลนิธิ	น.ส.อนิตา มนูญดาหี
3	โรงเรียนอันซอเรียอะอัคดีนียะ	นางกาศมา นาคกระวัตร
4	โรงเรียนจริยธรรมอิสลามมูลนิธิ	นายนาวาวิ หลังปูเต๊ะ
5	โรงเรียนแสงประทีปวิทยามูลนิธิ	นายรอสี ไบกาเต็ม
6	โรงเรียนแสงธรรม	นายนายอาลีศ หลีเส็น
อำเภอควนโดน		
7	โรงเรียนคารุดคูม	นางสุไรยา เนสะและ
8	โรงเรียนอิสลามวิทยามูลนิธิ	นายห่อเหลด ไบหาด
9	โรงเรียนธรรมศาสตร์วิทยา	นายอุหมาด อาเก็ม
อำเภอท่าแพ		
10	โรงเรียนต็รกียะตุลคูมมะฮ์	นายตายุคติน มาราสา
อำเภอทุ่งหว้า		
	โรงเรียนศาสนธรรมวิทยา	นายอับดุลวาฮาบ มูเก็ม
รวม 10 โรงเรียน		

3.2 แบบแผนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์แบบเจาะลึก เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสตูล

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 แบบของเครื่องมือ

เครื่องมือการวิจัยที่ใช้ในการเก็บข้อมูล แบ่งเป็น 2 รูปแบบ คือ แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถามดังรายละเอียด ต่อไปนี้

ก. แบบสอบถาม แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามที่ใช้กับบุคลากรหัวหน้าฝ่าย รองหัวหน้าฝ่ายและรองผู้อำนวยการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดสตูล ประจำปีการศึกษา 2554 ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามแบบเลือกตอบเป็นเครื่องมือในการศึกษาระดับความคิดเห็นที่มีต่อการกระทำหรือแสดงออกของผู้บริหารในด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง โดยได้พัฒนาเครื่องมือตามกรอบแนวคิดทฤษฎีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ผู้วิจัยได้สังเคราะห์มาจากการวิจัยและแนวคิดของนักทฤษฎีหลายๆท่านและจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

3.1.1 แบบสอบถามการศึกษาระดับความคิดเห็นที่มีต่อการกระทำหรือแสดงออกของผู้บริหารในด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดสตูล แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน ลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารตามความคิดเห็นของบุคลากรโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดสตูล ตามกรอบแนวคิดทฤษฎีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงซึ่งผู้วิจัยสังเคราะห์ขึ้น มีจำนวน 77 ข้อ แยกเป็นทฤษฎี 6 ด้านดังนี้

1. ทฤษฎีด้านการแสดงออกอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์	จำนวน	21	ข้อ
2. ทฤษฎีด้านการเผยแพร่คำสอนอิสลาม	จำนวน	9	ข้อ
3. ทฤษฎีด้านการด้านการสร้างแรงบันดาลใจ	จำนวน	20	ข้อ
4. ทฤษฎีด้านการกระตุ้นทางปัญญา	จำนวน	12	ข้อ
5. ทฤษฎีด้านการคำนึงถึงปัจเจกบุคคล	จำนวน	10	ข้อ
6. ทฤษฎีด้านการถือกุหลอมรับเป้าหมายกลุ่ม	จำนวน	5	ข้อ

และมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ ดังนี้

5	หมายถึง	ผู้บริหารมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงอยู่ในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	ผู้บริหารมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงอยู่ในระดับมาก
3	หมายถึง	ผู้บริหารมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงอยู่ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	ผู้บริหารมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงอยู่ในระดับน้อย
1	หมายถึง	ผู้บริหารมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดสตูล ตามความคิดเห็นของหัวหน้าฝ่าย รองหัวหน้าและรองผู้อำนวยการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดสตูล

ข. แบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์นี้เป็นแบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้างเพื่อนำไปใช้กับผู้บริหาร ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดสตูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดสตูล ทั้ง 6 ด้าน คือ ด้านการมีบารมีอย่างมีอุดมการณ์ ด้านการเผยแพร่คำสอนอิสลาม ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการกระตุ้นทางปัญญา ด้านการคำนึงถึงปัจเจกบุคคล และด้านการถือกุหลอมรับเป้าหมายกลุ่มรวมถึงข้อเสนอแนะต่างๆ มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

การกำหนดประเด็นในการสัมภาษณ์

ผู้วิจัยกำหนดประเด็นหลักในการสัมภาษณ์ภายใน 6 ประเด็นหลักดังนี้

- 1) ด้านการมีบารมีอย่างมีอุดมการณ์
- 2) ด้านการเผยแพร่คำสอนอิสลาม
- 3) ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ
- 4) ด้านการกระตุ้นทางปัญญา
- 5) ด้านการคำนึงถึงปัจเจกบุคคล
- 6) ด้านการถือกุหลอมรับเป้าหมายกลุ่ม

3.4 การสร้างเครื่องมือ

ในการสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา
2. กำหนดขอบข่ายการสร้างเครื่องมือให้สอดคล้องกับนิยามคำศัพท์ของการวิจัย
3. สร้างแบบสอบถามเพื่อใช้ในการวิจัย จากข้อมูลที่ศึกษาจากเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วทำการสร้างเครื่องมือที่ใช้วิจัย ให้ครอบคลุมตามกรอบแนวคิดภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ผู้วิจัยสังเคราะห์ขึ้นใน 6 ด้าน
4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอประธานกรรมการและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจพิจารณาแล้วแก้ไขตามข้อเสนอแนะ ของประธานกรรมการและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจแก้ไขของประธานกรรมการและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา และความเหมาะสม ที่จะเก็บข้อมูล ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน
6. นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความถูกต้องและความเหมาะสมของการใช้ภาษา โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์ (Index of Congruence: IOC) แล้วเลือกคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป แล้วปรับปรุงแบบสอบถาม ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ (บุญชม ศรีสะอาด, 2543: 60-62)
7. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบและปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารสถานศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างสำหรับการศึกษาวิจัยจำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงโดยใช้วิธีหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (ดลมนรรัตน์ บากา และเกษตรชัย และหิม, 2548 : 82)
8. ปรับปรุงแก้ไข และจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง และสรุปขั้นตอนการสร้างเครื่องมือได้ ดังแผนภูมิแสดงขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของ ผู้บริหาร โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสตูลดังต่อไปนี้

ภาพประกอบที่ 3 แผนภูมิแสดงขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลในการวิจัยเชิงสำรวจ

การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ยื่นต่อผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสตูลและผู้อำนวยการสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมด 144 ชุดด้วยตนเองและรับกลับคืนมาจำนวน 141 ชุด คิดเป็นร้อยละ 97.90
3. นำแบบสอบถามที่ได้รับการตอบกลับมาตรวจสอบความถูกต้อง เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

ก. ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและประมวลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ซึ่งผู้วิจัยจะแยกวิเคราะห์ข้อมูลตามลักษณะของแบบสอบถามแต่ละตอนดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามทุกฉบับ แล้วหาค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์ข้อมูล ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูล โดยหาค่าร้อยละแล้วนำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียงท้ายตาราง
3. วิเคราะห์ข้อมูล ตอนที่ 2 เปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดสตูลจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การสอน วิเคราะห์ข้อมูลโดย คำนวณหาค่าเฉลี่ย (μ) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ของแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดสตูล เป็นรายด้านและหาค่าเฉลี่ยรวมทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการมีบารมีอย่างมีอุดมการณ์ 2) ด้านการเผยแพร่คำสอนอิสลาม 3) ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ 4) ด้านการกระตุ้นทางปัญญา 5) ด้านการคำนึงถึงปัจเจกบุคคล และ 6) ด้านการถือคุณยอมรับเป้าหมายกลุ่ม โดยให้คะแนนตามเกณฑ์ของครอนบาค (Cronbach, 1990 : 126-127 อ้างถึงในดลมนรรัตน์ บากา และ เกษตรชัย

และหิม, 2548 : 82) โดยแบ่งช่วงของค่าตัวกลางเลขคณิต 5 ระดับ (Rating Scale) ในการแปลความหมายดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง	4.50-5.00	หมายถึง	ระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	3.50-4.49	หมายถึง	ระดับมาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	2.50-3.49	หมายถึง	ระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.50-2.49	หมายถึง	ระดับน้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.00-1.49	หมายถึง	ระดับน้อยที่สุด

4. แบบสอบถามตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดสตูล วิเคราะห์โดยวิธีการสังเคราะห์ความคิดเห็นที่มีความหมายคล้ายคลึงกัน แล้วหาค่าความถี่เพื่อนำมาประกอบการอภิปรายผล

ข. แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยจะนำแบบสัมภาษณ์ที่ได้มาสรุปประเด็น โดยวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Content Analysis) แบบลึกเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดสตูล ทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการมีบารมีอย่างมีอุดมการณ์ 2) ด้านการเผยแพร่คำสอนอิสลาม 3) ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ 4) ด้านการกระตุ้นทางปัญญา 5) ด้านการคำนึงถึงปัจเจกบุคคล และ 6) ด้านการถือกุหลอมรับเป้าหมายกลุ่ม รวมถึงข้อเสนอแนะต่างๆ แล้วนำเสนอเชิงบรรยาย ประกอบการอภิปรายผล

3.7 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ผู้วิจัยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ในการวิเคราะห์ข้อมูลซึ่งใช้ค่าสถิติ ดังนี้

1. ค่าความถี่และค่าร้อยละ (Percentage)

นำข้อมูลจากแบบสอบถาม ตอนที่ 1 มาแจกแจงความถี่ และวิเคราะห์มูลค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

2. ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic Mean)

นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 มาแจกแจงความถี่หาค่าเฉลี่ยเลขคณิต (μ) หาค่าตัวกลาง

3. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3.1 นำค่าเฉลี่ยเลขคณิต (μ) แต่ละข้อมาวัดการกระจายของคะแนน แนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลางโดยหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ของแต่ละข้อ

3.2 นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 3 ซึ่งเป็นปลายเปิด เสนอในรูปของความเรียง โดยเรียงตามลำดับความถี่

Prince of Songkla University
Pattani Campus